K. 952. Stela from Phimay Temple (inscription of hospital of King Jayavarman VII), 1108 Śaka

Kunthea Chhom

Author of digital edition: Kunthea Chhom

Identifier: DHARMA_INSCIK00952

Repository: Khmer (tfc-khmer-epigraphy)

File path: texts/xml/DHARMA_INSCIK00952.xml

Language: Sanskrit [Khmer]

Commit: 2026-11-14 14:32 (f68ac07), last modified 2026-09-17 01:54 (2c24a58)

Palaeographic description

The *akṣara*s are of square form which is characteristic of the script belonging to the reign of Jayavarman VII.

Edition

1. Anuṣṭubh

〈A1〉 〈Face A〉 〈Column a〉 // ◉ namo vuddhāya nirmmāṇa-
〈Column b〉 -[dharmma-sāmbhoga-mūrttaye]
〈A2〉 〈Column a〉 bhāvābhāva-dvayātīto
〈Column b〉 [dvayātmā yo nirātmakaḥ]

2. Anuṣṭubh

〈A3〉 〈Column a〉 ◉ bhaiṣajyaguru-vaidūryya-
〈Column b〉 -[prabharāja-jinan name]

〈A4〉 〈Column a〉 kṣemārogyāṇi janyante
〈Column b〉 [yena nāmāpi śṛṇvatām·]

3. Upajāti

〈A5〉 〈Column a〉 ◉ śrīsūryyavairo(canacandaroc)i(ḥ)
〈Column b〉 [śrīcandravairocanarohiṇīśaḥ]
〈A6〉 〈Column a〉 rujāndhakārā(paharau prajānāṁ)
〈Column b〉 [munīndra-meror jayatām upānte]

4. Upajāti

〈A7〉 〈Column a〉 ◉ Āsīn nṛpaś śrīdharaṇīndravarmma-
〈Column b〉 -[devātmajaś śrījayavarmmadevaḥ]
〈A8〉 〈Column a〉 (jāto) jayāditya-pureśvarāyāṁ
〈Column b〉 [vedāmvaraikendubhir āptarājyaḥ]

5. Upajāti

〈A9〉 〈Column a〉 ◉ niśśeṣarājanya-śirovataṁsa-
〈Column b〉 -[pādāmvujas saṁyati saṁhṛtāriḥ]
〈A10〉 〈Column a〉 paryyagrahīt sad-guṇa-ratna-bhūṣāṁ
〈Column b〉 (ya)[t-kīrtti-hārāṁ vasudhāṅganāṁ yaḥ]

6. Upajāti

〈A11〉 〈Column a〉 ◉ sadāmudā varddhita-dāna-vāri〈Column b〉(s)
(sa)[dāna-varddhi-priya-saṁpadāḍhyaḥ]
〈A12〉 〈Column a〉 Iṣṭyāhavaiḥ kliṣṭa-surārikānto
〈Column b〉 (ya)[ḥ kṛṣṇa-kalpo 'py avadātavarṇaḥ]

7. Upajāti

〈A13〉 〈Column a〉 ◉ yo 'bhyarthitāṁ bhūpatibhir durāpāṁ
〈Column b〉 la[kṣmīm upekṣya svayam abhyupetām·]
〈A14〉 〈Column a〉 (di)kṣu drutāṁ hlādayati sma kīrtti〈Column b〉m
[aho vicitrā rucir indriyāṇām·]

8. Upajāti

〈A15〉 〈Column a〉 ◉ yaṁ vīkṣya dhāmnā vijite 'pi nāthe
〈Column b〉 vu(ddhve)[va kāntyā vijitañ ca kāmam·]
〈A16〉 〈Column a〉 (śuca)n tyajantyo nijanāma sā(r)thaṁ
〈Column b〉 vandhī[kṛtāripramadāḥ pracakruḥ]

9. Upajāti

〈A17〉 〈Column a〉 [⦿ pu] (ṇyā)y(u)ṣaḥ kṣīṇatayā yuge ’ntye
〈Column b〉 kṣaya[ṅ gatāyāṁ kṣayavat prajāyām·]
〈A18〉 〈Column a〉 (prajāpa)t(i)ḥ prāgyugavad vitene
〈Column b〉 yo ’(bhyu)[tthitiṁ pūrṇavr̥ṣāṁ samr̥ddhām·]

10. Anuṣṭubh

〈A19〉 〈Column a〉 ⦿ (Ṛ)ddhyā svarggīkr̥tāṁ pr̥thvīṁ
〈Column b〉 matvā ma[raṇadūṣitām·]
〈A20〉 〈Column a〉 (mar)tyānām amaratvāya_
〈Column b〉 yo ’di[śad bheṣajāmr̥tam·]

11. Anuṣṭubh

〈A21〉 〈Column a〉 ⦿ (pu)ṣya(ṅ kr̥)tī kr̥tīkr̥tya
〈Column b〉 pūrṇā[ṅgaṁ yo ’karod vr̥ṣam·]
〈A22〉 〈Column a〉 [r](ā)ja-(vai)dyā-ci(k)it(syāṅghri)-
〈Column b〉 -[bha](ṅgan tri)-[yuga-doṣataḥ]

12. Anuṣṭubh

〈A23〉 〈Column a〉 (⦿ jitvānya-go)-pa(tivr̥ṣaṁ)
〈Column b〉 (svai)[ran tri-bhuvanāṅgane]
〈A24〉 〈Column a〉 jr̥m(bha)te ni(nadan dh)īraṁ
〈Column b〉 (vr̥ṣo) [yat-puṣkalīkr̥taḥ]

13. Anuṣṭubh

〈B1〉 〈Column a〉 〈Face B〉 [⦿dehinān deha-rogo ya〈Column b〉n]
[mano-rogo rujattarām·]
〈B2〉 〈Column a〉 [rāṣṭraduḥkhaṁ hi bhartr̥ṇā〈Column b〉n]
[duḥkhan duḥkhan tu nātmanaḥ]

14. Anuṣṭubh

〈B3〉 〈Column a〉 [⦿ Āyurvvedāstra-vedeṣu]
〈Column b〉 [vaidya-vīrair vviśāradaiḥ]
〈B4〉 〈Column a〉 [yo ’ghātayad rāṣṭra-rujo]
〈Column b〉 [rujārīn bheṣajāyudhaiḥ]

15. Anuṣṭubh

〈B5〉 〈Column a〉 [⦿sarvveṣām aparādhān ya〈Column b〉s]
[sarvvataḥ pariśodhayan·]

〈B6〉 〈Column a〉 [yugāparādhe na rujā〈Column b〉m]
[aparādhān vyaśodhayat·]

16. Anuṣṭubh

〈B7〉 〈Column a〉 [⦿sārogyaśālaṁ parito]
〈Column b〉 [bhaiṣajya-sugataṁ vyadhāt·]
〈B8〉 〈Column a〉 [sārddhañ jinaurasābhyāṁ ya〈Column b〉s]
[sadā-śāntyai prajā-rujām·]

17. Anuṣṭubh

〈B9〉 〈Column a〉 [⦿ sa vyadhād idam ārogya]-
〈Column b〉 -[śālaṁ sa-sugatālayam·]
〈B10〉 〈Column a〉 [bhaiṣajya-sugatañ ceha]
〈Column b〉 [dehāmvara-hṛ̥d-indunā]

18. Anuṣṭubh

〈B11〉 〈Column a〉 [⦿ so 'tiṣṭhipad imau cātra]
〈Column b〉 [rogiṇāṁ roga-ghātinau]
〈B12〉 〈Column a〉 [śrīmantau sūryya-candrādi]-
〈Column b〉 -[vairocana-jinātmajau]

19. Anuṣṭubh

〈B13〉 〈Column a〉 [⦿ cikitsyā Atra catvāro]
〈Column b〉 varṇā dvau rāja-vaidyakau
〈B14〉 〈Column a〉 [pumān ekaḥ striyau ca dve]
〈Column b〉 [Ekaśaḥ sthitidāyinaḥ]

20. Anuṣṭubh

〈B15〉 〈Column a〉 [⦿ nidhipālau pumāṅsau dvau]
〈Column b〉 [bheṣajānāṁ vibhājakau]
〈B16〉 〈Column a〉 [grāhakau vrīhikāṣṭhānā〈Column b〉n]
[taddāyibhyaḥ pratiṣṭhitau]

21. Anuṣṭubh

〈B17〉 〈Column a〉 [⦿ pācakau tu pumāṅsau dvau]
〈Column b〉 [pākaidhodakadāyinau]
〈B18〉 〈Column a〉 [puṣpadarbhaharau deva]-
〈Column b〉 -[vasateś ca viśodhakau]

22. Anuṣṭubh

〈B19〉 〈Column a〉 [⦿ dvau yajñahāriṇau pattra]-
〈Column b〉 -[kārau pattraśalākayoḥ]
〈B20〉 〈Column a〉 [dātārāv atha bhaiṣajya]-
〈Column b〉 -[pākendhanaharāv ubhau]

23. Anuṣṭubh

〈B21〉 〈Column a〉 [⦿ narāś caturdaśārogya]-
〈Column b〉 -[śālāsaṁrakṣiṇaḥ punaḥ]
〈B22〉 〈Column a〉 [dātāro bheṣajānāñ ca]
〈Column b〉 [miśrā dvāviṁśatis tu te]

24. Anuṣṭubh

〈B23〉 〈Column a〉 [⦿ teṣām eko naro nārī]
〈Column b〉 [caikaśaḥ sthitidāyinaḥ]
〈B24〉 〈Column a〉 [vārisantāpabhaiṣajya]-
〈Column b〉 -[peṣakāryyas tu ṣaṭ striyaḥ]

25. Anuṣṭubh

〈C1〉 〈Face C〉 〈Column a〉 [⦿ dve tu vrīhy-avaghātinyau]
〈Column b〉 [tā Aṣṭau pi¡nd!〈ṇḍ〉itāḥ striyaḥ]
〈C2〉 〈Column a〉 [tāsān tu sthiti-dāyinyaḥ]
〈Column b〉 [pratyekaṁ yoṣitāv ubhe]

26. Anuṣṭubh

〈C3〉 〈Column a〉 [⦿ punaḥ piṇḍīkṛtās te tu]
〈Column b〉 [dvā-triṁśat paricārikāḥ]
〈C4〉 〈Column a〉 [bhūyo 'ṣṭānavatis sarvve]
〈Column b〉 [pi¡nd!〈ṇḍ〉itās sthitidais saha]

27. Anuṣṭubh

〈C5〉 〈Column a〉 [⦿ ta¡nd!〈ṇḍ〉ulā deva-pūjāṅśā]
〈Column b〉 [E](ka)-droṇā dine dine
〈C6〉 〈Column a〉 [śeṣā yajñāḥ pradātavyā]
〈Column b〉 [ro](g)[i]bhyaḥ prati-vāsaram·

28. Anuṣṭubh

〈C7〉 〈Column a〉 [⦿ prati-varṣan tv idaṁ grāhyaṁ]
〈Column b〉 [triṣ]-kṛtvo bhūpater nidheḥ

〈C8〉 〈Column a〉 [pratyekañ caitra-pūrṇamyāṁ]
〈Column b〉 [śr]ā(d)dhe cā(p)y (u)ttarāyaṇe

29. Anuṣṭubh

〈C9〉 〈Column a〉 [⦿][⏑⏑⏑⏑⏑–––⏒]
〈Column b〉 [go]bhikṣādvayam amvaram·
〈C10〉 〈Column a〉 [⏑⏑⏑⏑⏑–][rakta]-
〈Column b〉 -[pā]rśvajālāmvaraṁ dvayam·

30. Anuṣṭubh

〈C11〉 〈Column a〉 [⦿][⏑⏑⏑⏑⏑–––⏒]
〈Column b〉 [e]kaśas sikthadīpakaḥ
〈C12〉 〈Column a〉 [⏑⏑⏑⏑⏑–––⏒]
〈Column b〉 [pa](lāḥ pa)ñcā(pi caikaśaḥ)

31. Anuṣṭubh

〈C13〉 〈Column a〉 [⦿][⏑⏑⏑⏑⏑–––⏒]
〈Column b〉 (pa)ñ(capra)sthan tilan tathā
〈C14〉 〈Column a〉 [⏑⏑⏑⏑⏑–––⏒]
〈Column b〉 ghṛtaṁ proktam athauṣa(dha)m·

32. Anuṣṭubh

〈C15〉 [⦿ yavānī pippalī reṇu]-
〈Column b〉 -(pu)nnāgā Ekaśaḥ palam·
〈C16〉 〈Column a〉 [ṣaṭ tu jātiphalāny eka]-
〈Column b〉 -[māṣaṁ] karpūrakaṁ punaḥ

33. Anuṣṭubh

〈C17〉 〈Column a〉 [⦿ kottha-jīrṇa-kṣāra-hiṅgu]-
〈Column b〉 -pratyekan taccatuṣṭayam(·)
〈C18〉 〈Column a〉 [dvipādaṁ śarkkarāyās tu]
〈Column b〉 proktaṁ palacatuṣṭayam·

34. Anuṣṭubh

〈C19〉 〈Column a〉 [⦿ jalasattvā daśākhyātā]
〈Column b〉 daṅdaṅsākhyā Athaikaśaḥ
〈C20〉 〈Column a〉 [śrīvāsañ candanan dhānyaṁ]
〈Column b〉 śatapuṣpaṁ paladvayam·

35. Anuṣṭubh

〈C21〉 〈Column a〉 [⦿ Elānāgarakarkola]-
〈Column b〉 -maricaṁ prastha Ekaśaḥ
〈C22〉 〈Column a〉 [dviprasthau tv ekaśaḥ proktau]
〈Column b〉 dvau pracīvalasarṣapau

36. Anuṣṭubh

〈C23〉 〈Column a〉 [⦿ tvak trimuṣṭir āśītis tu]
〈Column b〉 pathyā dārvvī catuścidā
〈C24〉 〈Column a〉 [kandāṅharlāyjanlyaṅdāru]-
〈Column b〉 cchavyan tripalam ekaśaḥ

37. Anuṣṭubh

〈C25〉 〈Column a〉 [⦿ Arddhatripalako mittra]-
〈Column b〉 -devaṣ ṣaṭkuduvaṁ madhu
〈C26〉 〈Column a〉 [tāvān guḍo 'tha sauvīraṁ]
〈Column b〉 sārddha-dvi-prasthakaṁ smr̥tam·

38. Anuṣṭubh

〈C27〉 〈Column a〉 [⦿ pañcātra vāsigaṇaka]-
〈Column b〉 -pramukhā dharmmadhāriṇaḥ
〈C28〉 〈Column a〉 [niyojanīyāś śrīrāja]
〈Column b〉 -vihārādhyāpakena te

39. Anuṣṭubh

〈C29〉 〈Column a〉 [⦿ tatredaṁ vāsigaṇake]
〈Column b〉 (varṣe va)rṣe prakalpitam·
〈C30〉 〈Column a〉 [saptaviṁśati gobhīkṣā]
〈Column b〉 [Eka](śaḥ) 'rddhatrivimvikāḥ

40. Anuṣṭubh

〈D1〉 〈Column a〉 〈Face D〉 ⦿ tisro vr̥hatyaṣ ṣaṭ-triṁśa-
〈Column b〉 dyugā daśa-karāḥ paṭāḥ
〈D2〉 〈Column a〉 nava-hastās tri-yugalā〈Column b〉s
trapu-pātratrika(ṁ) punaḥ

41. Anuṣṭubh

〈D3〉 〈Column a〉 ⦿ dvi-ka(ṭṭikaṁ) pañcadaśaṁ
〈Column b〉 khārikās ta¡nd!〈ṇḍ〉ulās tathā

〈D4〉 〈Column a〉 Ekaśo dvādaśa-palaṁ
〈Column b〉 kṛ(ṣṇā)-śrīvāsa-sikthatam·

42. Anuṣṭubh

〈D5〉 〈Column a〉 ⦿pratyavdaṁ vāsiṣu catu-
〈Column b〉 -(rṣv ida)n dātavyam ekaśaḥ
〈D6〉 〈Column a〉 (da)śa-hastāyatānān dvā-
〈Column b〉 -daśa yugmāni vāsasām·

43. Anuṣṭubh

〈D7〉 〈Column a〉 ⦿ nava-hastāmvarāṇān tu
〈Column b〉 yugmāni daśapañca ca
〈D8〉 〈Column a〉 tisro vṛhatyo dvādaśa-
〈Column b〉 -khārikās ta¡nd!〈ṇḍ〉ulāḥ punaḥ

44. Anuṣṭubh

〈D9〉 〈Column a〉 ⦿ dvi-kaṭ(ṭ)ikan trapu-pātra-
〈Column b〉 -(tritayaṁ ṣaṭ-palair mmit)e
〈D10〉 〈Column a〉 Ekaśas siktha-takke dve
〈Column b〉 (kṛṣṇā nava-palair) mm(i)taḥ

45. Upajāti

〈D11〉 〈Column a〉 ⦿ vadanya-vṛṇ¡d!〈ḍ〉āgrasaro 'pi rā(jā)
〈Column b〉 (pra)jārtha-cintā-janitārthi-bhāvaḥ
〈D12〉 〈Column a〉 (bhūy)o 'py asau yā(cata I)ty aja(sraṁ)
〈Column b〉 (praditsa)taḥ kamvu(ja-rāja)siṁ(hān·)

46. Upajāti

〈D13〉 〈Column a〉 [⦿] (kṛtaṁ ma)yaitat sukṛtaṁ (bha)vadbhi〈Column b〉s sa[ṁ](ra)kṣaṇīyaṁ bhavadīyam e(ta)[t·]
〈D14〉 〈Column a〉 (pu)ṇ(ya)sya kart(uḥ phala-bhā)k prakṛṣṭaṁ
〈Column b〉 saṁ(ra)k(ṣ)i(tety uktam) idaṁ hivṛddh(aiḥ)

47. Upajāti

〈D15〉 〈Column a〉 (⦿) yo rājadhānyān nihitaḥ pra(bhutve)
〈Column b〉 (ma)ntrī sa Evātra niyo(ja)n(ī)y(aḥ)
〈D16〉 〈Column a〉 [na] (p)reṣitavyā Iha (ka)rm(ma)-kār(āḥ)
〈Column b〉 (karādi-dāneṣu na) cānya-kāry(y)e

48. Upajāti

〈D17〉 〈Column a〉 [◉ pra] (t)y-agradoṣā Api dehinas te
〈Column b〉 (na daṇḍanīyā I)ha ye pravi(ṣṭāḥ)
〈D18〉 〈Column a〉 [te] daṇ¡d!〈ḍ〉anīyās tu na marṣaṇīyā
〈Column b〉 (ye prāṇi)-hiṁsāniratā Iha(sth)[āḥ]

49. Upajāti

〈D19〉 〈Column a〉 [◉ jaga](d-dhitātyartha-trṣas sa rājā)
〈Column b〉 (pu)nar va(bh)āṣe praṇidhānam e(tat)[·]
〈D20〉 〈Column a〉 [bhavāvdh](i-magnāñ jana)tāṁ samastā〈Column b〉m
(uttārayeyaṁ sukṛ̥)tena tena

50. Upajāti

〈D21〉 〈Column a〉 [◉ ye kamvujendrāḥ kuśalānura](ktā)
〈Column a〉 [Imāṁ pratiṣṭhāṁ mama rakṣitāraḥ]
〈D22〉 〈Column a〉 (te sānvayāntaḥ-pura-mantri-mittrā)
〈Column b〉 [nirāmayaṁ mokṣa-puraṁ] (labheran·)

51. Sragdharā

〈D23〉 ◉ (nānā)-divyā(ṅganābhir viracita-ratibhir bhūri-divyopabhogai)〈D24〉r
(dīvyeyur divyadehā divi ditidanujāṁs tejasā) tejayanta(ḥ)
〈D25〉 [dārḍh](yan n)ītvā sa[mantād a]cali(tam aniśaṁ rakṣayā svaḥprayāṇe)
〈D26〉 y(e) niśrenīkari(ṣyanty akuśaladala)[naṁ pu]ṇya(m etan madīyam)[·]

Commentary

The edition is based on the estampage EFEO n. 1220 with the help of Claude Jacques' reading (unpublished manuscript).

Estampages EFEO n. 1220A and EFEO n. 1220C have mostly one of the two columns whereas estampage EFEO n. 1220D has full text with damage in the last 6 lines.

Many restitutions are based on the edition of K. 209, K. 368, K. 386, K. 435, K. 667, K. 1115 and K. 1170.

〈A17〉 There is no space between the *pāda*s a and b in line A17.

Bibliography

Edited preliminarily by Kunthea Chhom from the estampages EFEO n. 1220-A, EFEO n. 1220-C and EFEO n. 1220-D. The estampage EFEO n. 1237-B is not available.